

LATOKASKENNIITYN ALUEEN LUONTOSELVITYS

Esa Lammi
Ympäristösuunnittelu Enviro Oy
2.12.2011

LATOKASKENNITTÄYNEEN ALUEEN LUONTOSELVITYS

Sisällys

1. Johdanto.....	2
2. Tietolähteet	2
3. Menetelmät.....	3
3.1 Yleispiirteinen linnustoselvitys	3
3.2 Muut lajistoseselvitykset	3
3.3 Kasvillisuuden ja luontotyyppien inventointi	4
4. Selvitysalueen yleiskuvaus	4
4.1 Osa-alueet	5
4.2 Linnusto	10
4.3 Ekologiset yhteydet	11
5. Huomionarvoiset luontokohteet ja lajit.....	12
5.1 Uhanalaiset ja muut huomionarvoiset lajit.....	12
5.2 Säilytettävät luontokohteet	13
6. Lähdeviitteet	14

Kansi: Latokaskenniitty on vielä osittain viljelykäytössä. Valokuvat kirjoittajan.

1. JOHDANTO

Espoon kaupunki suunnittelee Nöykkiön ja Latokasken välissä sijaitsevan Latokaskenniityn kehittämistä. Latokaskenniitty on pääosin viljelykäytöstä poistunutta, niittymäisenä hoidettua aluetta sekä vielä käytössä olevaa peltoa. Selvitysalueeseen kuuluu myös peltojen metsäistä reunavyöhykettä. Alueelle on tarkoitus suunnitella pientaloastutusta sekä urheilu- ja virkistyskäyttöpalveluita. Selvitysalueen laajuus on 75 hehtaaria.

Espoon kaupunkisuunnittelukeskus tilasi keväällä 2011 Latokaskenniityn luontoselvityksen Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:ltä. Työhön kuului alueen (kuva 1) luonnonolojen selvittäminen asemakaavoitukseen riittävällä tarkkuudella. Tässä raportissa esitellään selvitysalueen luonnonolot, arvokkaat luontokohteet sekä huomionarvoiset eläin- ja kasvilajit. Lisäksi annetaan suosituksia maankäytön suunnittelua varten. Selvityksen on laatinut FM Esa Lammi.

Kuva 1. Latokaskenniityn selvitysalue (punainen raja). Alueen pohjoislaidalla on Nöykkiöntie, joka jatkuu selvitysalueen länsipään yli etelään. Nöykkiöntieltä länteen erkaneva vasta valmistunut Tillinmäentien on merkitty harmaalla katkoviivalla. Muilta osin ilmakuvapohja on ajan tasalla. Ilmakuva © Espoon kaupunki.

2. TIETOLÄHTEET

Latokaskenniityltä ei ole aiemmin tehty luontoselvitystä. Alueeseen kaakossa rajautuva Eestinkallio oli yhtenä selvityskohteena mukana Espoon kallio-
puhdistamon sijoituspaikkojen ympäristövaikutusten arvioinnissa, johon

Ympäristösuunnittelu Enviro (2008) teki luontoselvityksen. Työssä tarkasteltiin samalla mahdollista louhintatunnelin sijoituspaikkaa Latokaskenniityn laiteelta Eestinkallion luoteispuolelta. Muita luontoselvityksiä Latokaskenniityn ympäristössä ei ole tehty.

Espoon luontokohteista ja harvinaisista eläin- ja kasvilajeista on hiljattain laadittu useita koko kunnan kattavia yhteenvetoja (mm. Heikkinen 2001, Hirvonen 2003, Lehtosalo 2004, Raatikainen & Vaittinen 2003, Siivonen 2002), joista tarkistettiin Latokaskenniityä koskevat tiedot. Selvitystä varten tarkistettiin lisäksi Espoon kaupungin luontotietojärjestelmän tiedot. Suunnittelualueelta ei löytynyt tietoja luonnonsuojelulain mukaisista suojeltavista luontotyypeistä, erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikoista, eikä uhanalaisten eläin- tai kasvilajien esiintymispaikoista.

3. MENETELMÄT

Luontoselvityksen tavoitteena oli saada asemakaavoitusta varten riittävä kuva luontoarvoista, erityisesti niistä eliölajeista ja ympäristötyypeistä, joiden huomioon ottamiseen maankäytön suunnittelussa on lainsäädännön tuomat velvoitteet tai joiden huomioon ottaminen on maankäyttö- ja rakennuslain suositusten mukaista. Selvitykseen kuului yleispiirteinen linnustoselvitys sekä kasvillisuuden ja luontotyyppien inventointi.

3.1 YLEISPIIRTEINEN LINNUSTOSELVITYS

Latokaskenniityn alueelta ei ollut tiedossa linnustollisesti arvokkaita kohteita, joten yleispiirteinen, kahteen laskentakierrokseen perustuva linnustoselvitys katsottiin riittäväksi. Inventoinnit tehtiin 9.5. ja 7.6.2011. Laskennat tehtiin varhain aamulla Helsingin yliopiston eläinmuseon kartoituslaskentaohjeiden (Koskimies & Väisänen 1988) maastotyömenetelmiä noudattaen. Laskentojen aikana merkittiin muistiin vain ns. huomionarvoiset lajit (uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit, lintudirektiivin liitteen I lajit, muut petolinnut, kanalinnut ja tikat). Havainnot huomionarvoisista lintulajeista merkittiin karttapohjalle. Yleispiirteisen linnustoselvityksen tavoitteena oli arvioida linnuston kannalta arvokkaimpia kohteita ja antaa tarvittaessa suosituksia kaavoitusta varten.

3.2 MUUT LAJISTOSELVITYKSET

Selvitysalueelta ja sen lähialueilta ei ole tiedossa liito-oravahavaintoja. Lähimmät havaintopaikat ovat Espoon Keskuspuistossa. Latokaskenniityllä alueella on metsää vähän ja metsäkuviot ovat melko eristyksissä Keskuspuistosta, joten erillisen liito-oravaselvityksen tekemistä ei pidetty tarpeellisena. Lintulaskentojen aikana etsittiin kuitenkin liito-oravan jätöksiä sopivien puiden (kookkaat haavat ja kolopuut) tyviltä.

Latokaskenniitty ei osoittautunut Etelä-Espoon lepakkoselvityksessä (Siivonen 2002) lepakoille tärkeäksi alueeksi. Alueella ei ole rakennuksia, joissa voisi olla lepakoiden käyttämiä päivälepopaikkoja tai lisääntymisyhdyskuntia. Lepakoita ei sisällytetty luontoselvitykseen. Tästä syystä lepakkoselvitystä tekemistä ei katsottu tarpeelliseksi.

3.3 KASVILLISUUDEN JA LUONTOTYYPPIEN INVENTOINTI

Latokaskenniityn kasvillisuutta ja luontotyyppejä inventoitiin 25. ja 26.7.2011. Koko alue käytiin maastotöiden aikaan kattavasti läpi viljelykäytössä olevia peltoja ja katuja lukuun ottamatta. Työssä keskityttiin luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviltä vaikuttaville alueille, jollaisia selvitysalueella ovat lähinnä avokalliot sekä varttuneet metsät, joissa saattaa olla luonnonsuojelulain tai metsälain suojaamia luontotyyppejä tai harvinaisten eliöiden esiintymispaikkoja.

4. SELVITYSALUEEN YLEISKUVAUS

Latokaskenniitty on metsäisten mäkien ympäröimä loivapiirteinen peltoalue, joka viettää itään. Alueelta laskee pelto-ojaksi suoristettu puro, joka yhtyy idässä pohjoisesta tulevaan Finnåbäckenin puroon. Suurin osa Latokaskenniityn alueesta on aiemmin ollut peltoa. Läntinen puolisko on poistunut viljelykäytöstä. Osa siitä on niittämällä puuttomana pidettyä niittyä ja osa puistomaisempaa viheraluetta, jossa kasvaa nuoria lehtipuita. Peltoalueen itäisin osa on edelleen viljelykäytössä.

Pelto- ja niittyalueen eteläreunassa on keskimäärin sadan metrin levyinen metsävyöhyke, joka erottaa pellon eteläpuolisista asuinalueista. Peltoalueen länsipäässä on niittyjen reunustama metsäsaareke ja selvitysalueen läntisimmässä päässä pieni, kallioinen metsäalue. Selvitysalueen itäpää on entistä peltoa, jota on hoidettu puistomaisena alueena. Itäpäässä on kaksi vanhaa rakennusta, joissa toimii päiväkotit. Latokaskenniityn läpi kulkee Nöykkiöntien eteläpuolella voimalinja.

Kuva 2. Puistomaisena pidettyä aluetta Latokaskenniityn selvitysalueen itäpäästä.

4.1 OSA-ALUEET

Pelto, niityt, puistomaiset alueet ja peltojen rinnemetsät muodostavat selkeärajaiset osa-alueet, joiden luonnonolot poikkeavat toisistaan (kuva 2). Selvitysalueen itäpää (**kuvio 1**) on puoliaukeaa ulkoilupuistoa, jossa on useita ulkoiluteitä, aidattu koirapuisto (kuva 3, rajausta a), vanha pihamaa (b) ja urheilukenttä (c). Ulkoiluteiden varret on pidetty nurmikkoisina, mutta osa-alueen keskellä on joutomaan kaltainen alue, joka on alkanut pensoittua. Osa-alueen itäpään pohjoisreunassa on pelloilta tuleva valtaoja, joka on asuinrakennusten kohdalla 2–3 metrin levyinen. Ojan varressa kasvaa nuorta koivua ja harmaaleppää ja ojassa runsasravinteisten ojien kasvilajeja, kuten leveäosmankäämiä, rantakukkaa, keltakurjenmiekkää, myrkkyykeisoa ja luh-tasaraa. Hieman harvinaisempia kasvilajeja ovat karvahorsma ja lehtopalsami. Pihamailta ojanvarteen levinneitä kasveja ovat mm. jättipalsami, hukanputki ja ojaan olettavasti istutettu keltaviiruinen järviruoko.

Osa-alueen länsipäässä sijaitseva peltolohko (kuva 3, rajausta d) oli kesälä 2011 kukkaniittynä. Sen itäpuolinen, ilmakuvassa avoimena kenttänä erottuva alue on nykyisin joutomaata, jossa kasvaa tavanomaista heinäniittyjen kasvilajistoa. Peltoalueen itäreunaa noudattavan ulkoilutien ja urheilukentän välissä on kapea metsäkaistale, joka on nuorta, alle kymmenmetristä koivikkoa. Metsikkö on ilmeisesti entistä peltoa. Aluskasvillisuutena on mm. nurmilauhaa, hietakastikkaa, korpikastikkaa, pelto-ohdaketta, rohtovirmajuurta sekä oja- ja siiankärsämöä. Toinen puustoinen kuvio on itäpään rakennusten ympäristössä, jossa on pihapuina mm. vaahteroita, koivuja ja kuusia. Pihamaan kalliopaljastumilla kasvaa isomaksaruohoa, keltamaksaruohoa, kalliokieliä ja tuoksusimaketta. Vaateliaat kasvilajit puuttuvat.

Kuva 3. Latokaskenniityn osa-alueet. Numerointi viittaa tekstiin.

Osa-alueen muissa osissa puustoa on niukasti ja kasvillisuus koostuu tyypillisistä joutomaiden ja hylättyjen peltujen kasvilajeista. Alueen keskellä on suorakaiteen muotoinen hiekkakenttä, jonka kasvillisuus koostui lähes pelkästään pihasauniosta, hevонhierakasta ja viime aikoina nopeasti leviittäytyneestä tulokaskasvista kanadankallioisesta.

Selvitysalueen pinta-alasta kolmannes (**kuvio 2**) oli kesällä 2011 viljapeltona. Peltoalue muodostuu useasta lohkoista, joiden välissä on valtaojat. Ojien kasvillisuus on runsasta, ja kasvillisuudessa on tyypillisimpiä ravinteikkaiden vesien lajeja, kuten ojalpakkoo, korpikaislaa, ranta-alpia, leveäosmankäämiä, ratamosarpiota ja pullosaraa. Myöskään ojien pientareilla ei näkynyt tavanomaisesta poikkeavia kasvilajeja.

Pellon eteläpuolella on kaksi käytöstä poistunutta peltolohkoa, jotka ovat korkeakasvuista ruoho- ja heinäniittyä (**kuviot 3 ja 4**). Molemmilla kuvioilla vallitsevia kasvilajeja ovat nurminata, nurmipuntarpää, koiranheinä, juolavehnä, puna-apila, valkoapila, niittynätkelmä, hiirenvirna, saunakukka, siankärsämö, koiranputki, karhunputki ja syysmaitiainen. Kuvion 3 pohjoispäässä kallio tulee paikoin pintaan asti. Alueella on ohutturpeisia ketomaisia laikkuja, joissa kasvaa mm. silmäruohoa, särmäkuismaa, kissankelloa, punasänkiötä ja pukinjuurta. Kuvion lounaispäässä on pellon eteläreunaa pitkin laskeva oja, jonka ympäristö on puistomaisena pidettyä heinäniittyä. Ojan varressa kasvaa nuoria koivuja ja raitoja.

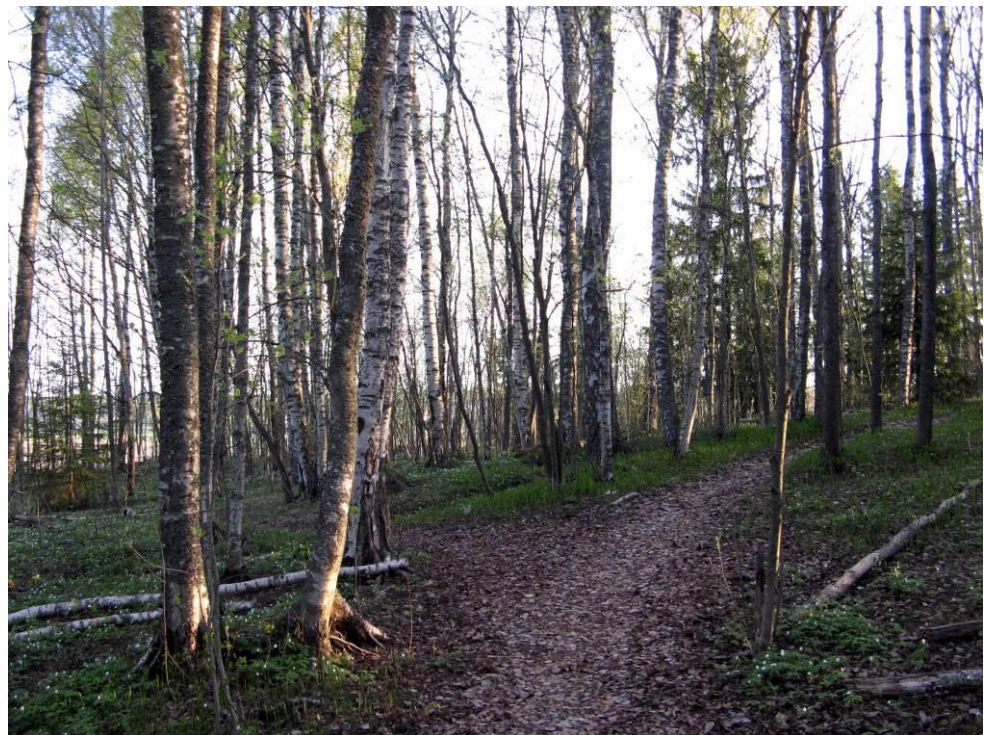

Kuva 4. Nuorta koivikkoa kuvion 5 keskiosasta.

Peltoaluetta reunustaa kapea metsäkaistale. **Kuvio 5** on entiselle pellolle tai niitylle kasvanutta koivikkoa ja harmaalepikkoo, joka on varttunut noin 15 metrin korkuiseksi. Sekapuustona on raitaa ja haapaa. Puusto on tiheää (kuva 4) paitsi itäpäässä, jossa se on nuorempaa ja aukkoisempaa. Kuvio on kosteapohjainen ja vanhat sarkaojat erottuvat selvinä. Aluskasvilli-

suutena on mm. mesiangervoa, rönsyleinikkiä, valkovuokkoa, linnunkaalaa, koiranputkea, nurmilauhaa ja metsäalvejuurta. Sarkaojissa kasvaa mm. viitakastikkaa, korpikaislaa ja ranta-alpia. Tavanomaisesta metsittyneiden peltojen lajistosta poikkeavia kasveja ovat yleisimmin lehdoista tavattavat haisukurjenpolvi, jänönsalaatti ja punaherukka, joista mikään ei ole kovin runsas. Kuvion länsipään läpi kulkee katu, jonka varteen niityn reunaan on istutettu mäntyjä ja pihtoja.

Kuvion 6 keskiosa on metsittynyttä niittyä, jonka puusto on 10–15 metrin mittaista koivua ja harmaaleppää. Puustoa on harvennettu ja aluskasvillisuus on rehevää, mm. vattua, maitohorsmaa, vuohenputkea sekä viita- ja korpikastikkaa. Kuvion länsiosa (a) on loivapiirteinen metsäkumpare, jonka puustona on varttuvaa koivikkoa. Sekapuuna kasvaa harvakseltaan kuusia ja pensaskerroksessa on runsaasti pihlajaa. Kenttäkerroksen valtalajit ovat keväällä valkovuokko (kuva 5) ja kesällä kielo, jotka molemmat kattavat tiheänä kasvustona miltei koko alueen. Muita runsaita kasveja ovat sanajalka, metsätähti, kultapiisku ja metsäkastikka. Kuvion 6 eteläosassa on kapea, itäpäästään kosteapohjaiseksi muuttuva metsäkaistale (b), joka on pääosin tuoretta ja lehtomaista kangasta. Puustona on koivua ja joitakin varttuneita kuusia ja haapoja. Aluskasvillisuutena on mm. mustikkaa, käenkaalia, valkovuokkoa, jänönsalaattia ja kosteimmilla paikoilla metsäalvejuurta ja metsäkortetta.

Kuva 5. Toukokuinen maisema kuvion 6 länsiosasta. Aluskasvillisuutena on valkovuokkoa.

Pisan asuinalueen ja peltojen välissä on säilynyt osin kallioinen metsä-alue (**kuvio 7**), joka keskiosassa on puistomaisena alueena hoidettu entinen niitty. Kuvion eteläosassa on metsäinen kumpare. Sen puusto on varttunutta koivikkoa, ja rinteillä kasvaa myös vaihtelevaikäisiä haapoja. Alispuustona on pihlajaa. Rinteillä on lehtomaisen kasvillisuutta ja kumpareen päällä tuo-

reen kankaan lajistoa. Runsaimpia kasveja ovat kielo, mustikka ja metsäkastikka. Puistoalueen itäpuolella on kallioinen mäki, jonka etelärinne on rakennettu. Mäen laki ja pohjoisrinne ovat säilyneet rakentamattomina ja jäljellä on myös kookkaita, melko vanhoja puita. Laen kallioalue on loivapiirteinen, pohjoisreunalla on myös pieni kalliojyrkänne. Metsäalueella on liikuttu paljon, polkuja on runsaasti (kuva 6). Rinteiden puusto on varttunutta ja kuusivaltaista, mutta reunaosissa kuusikko muuttuu koivikoksi ja haavikoksi. Rinteillä on tuoreen ja lehtomaisen kankaan kasvilajistoa, mm. mustikkaa, kieloa, metsäkastikkaa ja kallioisilla paikoilla myös jänönsalaattia. Mäen laki on matalaa kalliomännikköä ja sen kasvipeite on ulkoilukäytön kuluttamaa. Lajistoon kuuluvat on mm. metsälauha, lampaannata, pihanurmikka ja ahosuolaheinä. Kuvion läntisimmässä päässä kalliolla kasvaa myös pieni laikku uhanalaisarvioinnissa (Rassi ym. 2010) silmälläpidettäväksi arvioitua jäkkiä ja melko harvinaista litteänurmikkaa. Metsäalueen itäreunalla ulkoilutien varressa kasvaa pihamailta todennäköisesti puutarhajätteiden mukana levinneenä useita koristekasvilajeja, kuten keltamo, varsankello, japanintatarta ja kaukasianmaksaruohoa.

Kuva 6. Pisan puoleisella kalliometsäalueella on säilynyt myös vanhaa puustoa.

Latokaskenniityn peltojen itäpäättä (**kuvio 8**) on hoidettu puistomaisena luonnonniittynä, jonne on jätetty puistopuiksi koivuja, raitoja ja halavia (kuva 7). Kasvillisuus on samantyyppistä ruoho- ja heinäniittyä kuin kuvioilla 3 ja 4, mutta maasto on kosteapohjaisempaa ja lajistoon kuuluu myös kosteiden kasvupaikkojen lajeja, kuten huopaohdaketta, korpikaislaa, suorvokkia ja kiiltopajua. Kuvion eteläpäässä on Laidunkumpu-niminen metsäsaareke, jonka puusto on varttunutta ja vanhaa koivikkoa ja haavikkoa. Puustoa ei ole käsitelty useaan vuosikymmeneen ja metsäsaarekkeessa on melko runsaasti lahopuuta. Kenttäkerroksessa on tuoreen lehdon lajistoa,

kuten valkovuokkoa, käenkaalia, oravanmarjaa, metsäorvokkia, vuohenputkea, karhunputkea, kieloa, metsäkurjenpolvea ja nuokkuhelmikkää. Metsikön etelälaidassa kadun päädyssä on asukkaiden käyttämä puutarhajätteiden kaatopaikka, josta metsikön reunaan on levinnyt puutarhakasveja, kuten rikkapalsamia, keltamoa ja vuorijalavaa.

Kuva 7. Juuri niitettyä puistoaluetta Latokaskenniityn länsipäästä. Etualalla luontaisesti paikalle kasvaneita kiiltopajuja.

Nöykkiöntien pohjoispuolella jäävä kapea rakentamaton alue (**kuvio 9**) on lähes kokonaan entistä peltomaata. Kuvion itäpäässä on huoltoasema, mutta muutoin alue on puistomaisena pidettyä ruoho- ja heinäniittyä. Pienet, metsittyneet alueet ovat nuorta, noin kymmenmetriseksi varttunutta haavikko-ko, ja nuoria puita kasvaa myös vanhojen sarkaojien varsilla. Alue on kosteapohjaista ja kasvillisuudessa vallitsevat samat lajit kuin Nöykkiöntien eteläpuolisella kuviolla 8.

Nöykkiöntien länsipuolella on loivapiirteinen kalliometsäalue, jonka yli on rakennettu voimalinja (**kuvio 10**). Metsikön länsipuolella (osakuvio a) on hylätty niittylaikku ja voimajohdon eteläpuolella metsittynyt, vanha pihamaa, jonka rakennukset on hävitetty. Voimajohdon pohjoispuolinen metsä on varttuvaa tuoreen kankaan sekametsää, jossa kasvaa ylispuina mäntyjä, kuusia ja länsirinteellä koivua. Kenttäkerroksessa on mustikkaa, kangasmaitikkaa, aitovirnaa, metsäkastikkaa ja sanajalkaa. Kalliota on näkyvissä kapeana harjanteena alueen keskiosassa. Sen kasvillisuudessa on tavanomaista karujen kallioiden lajistoa, kuten kieloa, kultapiiskua, ahosuolaheinää ja hietakastikkaa. Kallioharjanne jatkuu voimajohtokäytävän eteläpuolelle, jossa kasvillisuus on hieman vaateliaampaa: lajistoon kuuluvat mm. tuoksusimake ja rauhoitettu valkolehdokki. Kallion länsirinteellä on nuorta haavikko, jossa kasvaa mm. kevätlinnunhernettä. Voimajohdon eteläpuolinen metsä on

varttunutta ja kuusivaltaista. Sekapuuna on haapaa ja koivua ja kenttäkerroksessa tavanomaista tuoreen ja lehtomaisen kankaan lajistoa.

Kuvion länsipuoliskon niitty (a) on reunoistaan metsittynyt, mutta keskiosistaan avoimena säilynyttä ruoho- ja heinäniittyä. Sen kasvillisuudessa valitsevat korkeaksi kasvavat lajit, kuten särmäkuisma, nurmikaunokki, karhunputki, pelto-ohdake, viitakastikka ja kosteammissa reunoissa ja ojanvarilla mesiangervo. Voimajohdon eteläpuolella ollut pihamaa kasvaa nuorta koivua ja pensaikkoo. Vanhoja pihakasveja on jäljellä runsaasti. Niihin kuuluvat mm. keltanarsissi, aitaorapihlaja, pihasyreeni, pajuangervopensaat ja laajoiksi kasvustoiksi levinneet ruusupensaat.

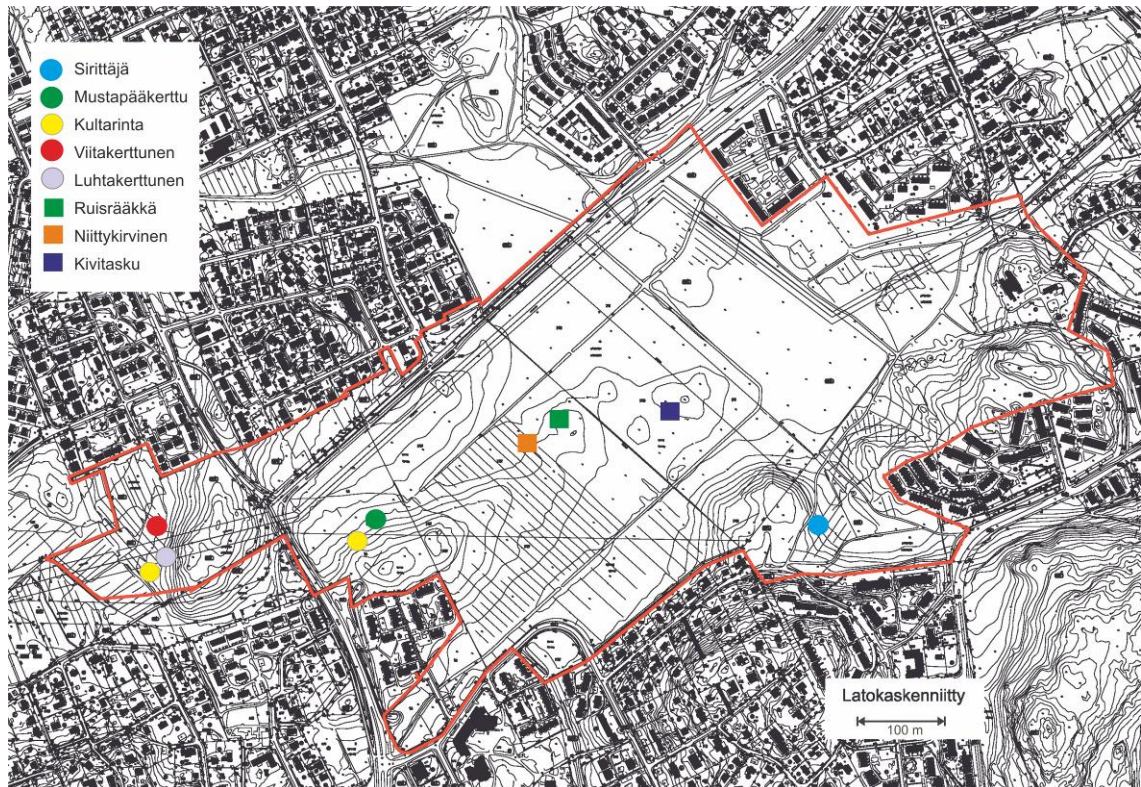
4.2 LINNUSTO

Latokaskenniityn pesimälinnusto on melko monipuolinen, sillä alueeseen kuuluu monenlaisia ympäristöjä avomaista metsiin. Lintulaskennoissa tehtiin pesintään viittaavia havaintoja kaikkiaan 39 lintulajista (taulukko 1). Lajisto oli kuitenkin melko tyyppillistä kaupunkimetsien, joutomaiden ja viljelymaiden laiteiden linnustoa. Petolinnut puuttuivat alueelta kokonaan ja kanalintuja ja tikkoja tavattiin ainoastaan yksi laji (fasaani ja kolme pesivää käpytikkaparia).

Taulukko 1. Latokaskenniityn lintulaskennoissa havaitut lintulajit, jotka mahdollisesti tai varmasti pesivät selvitysalueella. Dir = lintudirektiivin liitteessä I mainittu laji, VU = vaarantunut laji, NT = silmälläpidettävä laji.

Laji	9.5.	7.6.
sinisorsa	x	x
fasaani	x	x
ruisräätä (dir)		x
sepelkyyhky	x	x
käpytikka	x	x
kiuru	x	x
niittykirvinen (NT)	x	x
västäräkki	x	x
rautiainen		x
punarinna	x	x
satakieli		x
kivitasu (VU)	x	x
pensasasku	x	x
laulurastas	x	
punakylkirastas	x	x
räkättirastas	x	x
mustarastas	x	x
mustapääkerttu		x
lehtokerttu		x
hernekerttu		x

Laji	9.5.	7.6.
pensasaskerttu		x
viitakerttunen		x
luhtakerttunen		x
kultarinta		x
pajulintu	x	x
sirittäjä (NT)		x
harmaasieppo		x
kirjosieppo	x	x
talitiainen	x	x
sinitäinen	x	x
varis	x	x
harakka	x	x
kottarainen	x	
varpunen		x
pikkuvarpunen	x	x
peippo	x	x
tikli		x
viherpeippo	x	x
keltasirkku	x	x

Kuva 8. Vähälukuisten lintulajien reviirit koiraiden laulupaikan perusteella.

Lintulaskennoissa havaitusta lajeista kivitasku on uusimman uhanalaisarvioinnin (Rassi ym. 2010) mukaan uhanalainen. Vaarantuneeksi luokitellun kivitaskun reviiri (kuva 8) sijaitsi pellon keskiosassa, jossa on kaksi kalliokumpareta, joihin on aikoinaan siirretty kiviä pelloilta. Silmälläpidettäviä lajeja ovat niityllä pesinyt niittykirvinen ja eteläreunan koivikossa laulanut sirittäjä. Niityn linnustoon kuului myös lintudirektiivin liitteen I lajeihin lukeutuva ruisrääkkä, joka äänteli paikalla kesäkuussa. Ruisrääkkä oli aiemmin silmälläpidettävä laji, mutta se poistettiin viimeaikaisen kannan elpymisen vuoksi silmälläpidettävien lintujen luettelosta vuonna 2010.

Heinäkuun lopulla Latokaskenniityllä saalisteli kaksi nuolihaukkaa. Niiden pesimäpaikka ei kuitenkaan sijainnut selvitysalueella.

4.3. EKOLOGISET YHTEYDET

Latokaskenniitty sijaitsee keskellä tiheään rakennettua Etelä-Espoota. Alue on lähes joka puolelta pientalovaltaisen asutuksen ympäröimä. Alueen kaakkoisosasta on metsäinen, joskin kapea yhteys asutuksen ympäröimälle Eestinkallion metsäalueelle. Länsipäästä on kapea metsäyhteys Keskuspuistoon Harmaakallion alueelle ja pohjoisosasta toinen yhteys pelto- ja puistoalueiden läpi Keskuspuiston suuntaan. Itään Malminmäen alueelle on noin sadan metrin levyinen rakentamaton yhteys entistä peltolaaksoa pitkin (kuva 9).

Kuva 9. Mahdolliset ekologiset yhteydet (vihreät nuolet) Latokaskenniityn ja ympäristön rakentamattomien alueiden välillä.

Latokaskenniityn kautta ei kulje tärkeää maakunnallista ekologista yhteyttä, joka yhdistäisi laajoja metsäalueita toisiinsa. Maaeläimille sopivat kulkuyhteydet ovat kapeita ja vain osin metsäisiä. Ne toimivat paikallisina yhteyksinä, joilla on merkitystä lähinnä asutukseen sopeutuneiden, mutta piha-alueita välttävien eläinlajien, kuten ketun, supikoiran ja metsäkauriin kulkureittinä. Selvitysalueelta ei keväällä ja kesällä 2011 löydetty liito-oravan jätöksiä eikä siellä tehty havaintoja muistakaan eläinlajeista, joiden säilyminen edellyttäisi leveiden metsäkäytävien olemassa oloa.

5. HUOMIONARVOISET LUONTOKOhteet JA LAJIT

Selvitysalueella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltuja luontotyyppisiä, eikä vesilain tarkoittamia suojeltuja pienvesiä. Alueella ei myöskään ole uhanalaiseksi arvioituja (Raunio 2008) luontotyyppisiä. Kaupungin luontotietojärjestelmässä ei mainita kohteita Latokaskenniityn alueelta.

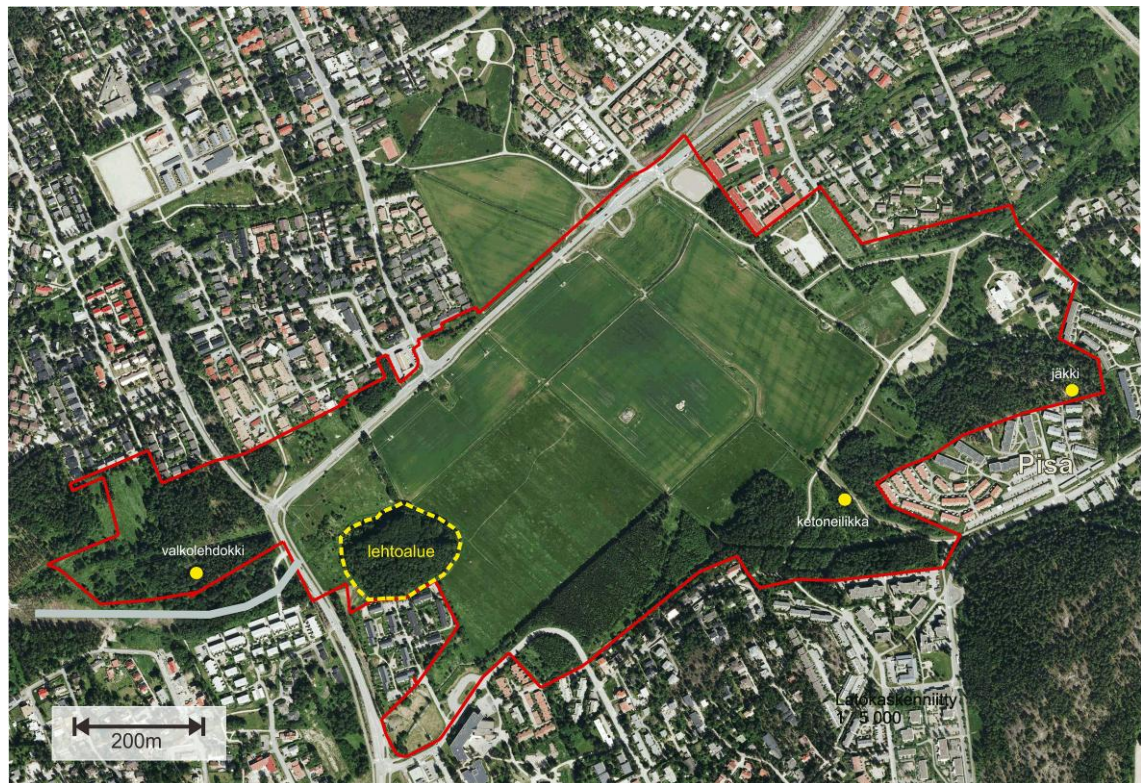
5.1 UHANALAISET JA MUUT HUOMIONARVOISET LAJIT

Kesän 2011 maastotöissä alueella todettiin lintudirektiivin liitteen I lajeista ruiskääkkä ja uhanalaisista lajeista kivitasku, jotka molemmat pesivät peltoaleen keskiosassa (kuva 8).

Selvitysalueen kasvillisuus on tavanomaista metsien, pellonpientareiden ja korkeakasvuisten ruoho- ja heinäniittyjen lajistoa. Uhanalaisia kasvilajeja ei todettu. Selvitysalueen itäosasta (kuva 10) löydettiin kaksi silmälläpidettävää kasvilajia: ketoneilikka (pieni esiintymä kalliopaljastuman reunassa ulkoilutien varressa) ja jäkki (puolen neliömetrin kasvusto kallioalueella).

Selvitysalueen länsipäässä tavattu valkolehdokki (viitisentoista kukkivaa versoa kalliolla) on rauhoitettu laji.

Suosituks. Huomionarvoisten kasvilajien esiintymät säilyvät, jos kasvupaikoille ei osoiteta rakentamista. Kivitaskun pesimisedellytykset säilyvät ainoastaan, jos peltoalueen viljelykäyttöä jatketaan. Ruisrääkkä ei tiettävästi ole Latokaskenniityllä jokavuotinen. Ruisrääkkä tarvitsee pesimäpaikakseen yleensä usean hehtaarin laajuisen niitty- tai peltoalueen.

Kuva 10. Latokaskenniityn säilytettävät luontokohteet ja huomionarvoiset kasvilajit.

5.2 SÄILYTETTÄVÄT LUONTOKOhteet

Latokaskenniityn länsipäässä sijaitseva Laidunkummun metsäsaareke (kuva 10) on paikallisesti arvokas luontokohte. Metsäsaarekkeessa kasvaa varttuvia ja vanhoja haapoja (kuva 11) ja lahoppuuta on melko runsaasti. Kenttäkerroksessa on tuoreen lehdon kasvilajistoa. Linnustoon kuuluivat kesällä 2011 mm. mustapääkerttu, kultarinta ja käpytikka sekä selvitysalueen ainoa kottaraispari, joka pesi vanhassa käpytikan kolossa.

Suosituks. Metsäsaareke säilytetään mahdollisimman luonnontilaisena. Puutarhajätteiden kuljetus lehtoalueelle lopetetaan. Alueen läpi voidaan rakentaa ulkoilureitti nykyisten polkujen kohdalle.

Kuva 11. Laidunkummun lehtoalueen varttunutta haavikkoa.

6. LÄHDEVIITTEET

- Heikkinen, M. 2001: Espoon uhanalaiset eläimet ja kasvit. Espoon ympäristölautakunnan julkaisu 7/2001. 39 s.
- Hirvonen, M-L. 2003: Muutokset Espoon arvokkailla luontokohteilla 2003. Espoon ympäristölautakunnan julkaisu 2/03. 18 s.
- Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988: Linnuston seurannan havainnointiohjeet. 2. painos. – Helsingin yliopisto, Eläinmuseo, Helsinki.
- Lehtosalo, M. 2004: Espoon uhanalaiset ja silmälläpidettävät eläimet ja kasvit: julkaisun päivitys 2004. Espoon ympäristölautakunta. 22 s.
- Raatikainen, K. & Vaittinen, M. 2003: Espoon perinneympäristöselvitys. Espoon ympäristölautakunnan julkaisu 1/2003.
- Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (toim.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 685 s.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus - Osa 2 luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristö 8:2008. Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Siivonen, Y. 2002: Espoon eteläosien lepakkokartoitus 2002. Espoon ympäristölautakunnan julkaisu 3/2002, Espoo 34 s.